

یادداشت

نگرش سیستمی از این خلدون تا وایت هد

احمد رضا دلوند

ابن خلدون، مولانا، ارسطو، افلاطون، و هگل؛ از زبده‌ترین جمله دانشمندانی در تاریخ تفکر بوده‌اند که به مفهوم «سیستم» توجه داشته‌اند.

در اواخر قرن نوزدهم در پی تحولاتی که در علوم مختلف پدید آمد، بشر توانست به کمک نگرش سیستمی، به قلمرو ناشناخته‌ای از اسرار جهان پای گذارد که کلید پویایی در جهان مادی و پدیده‌های گوناگون آن بود. در این زمان، به جای تشریح یک کل بر اساس اجزای تشکیل دهنده آن، نحوه قرار گرفتن اجزا در کل مطالعه می‌شد. معادل و همچند این تفکر سیستمی را می‌توان در هنر نوین هم مشاهده کرد، از جمله: کوبیسم، فوتوریسم، کانس‌تراکتیویسم، و... را می‌توان پرشمرد. بدین ترتیب، زمینه‌ای برای کل‌نگری فراهم شد. ولی اندکی پیش از آغاز جنگ جهانی دوم، علوم، حرکت موضوعی خود را به سوی کلیتی جدید در بست جنبش «علوم میان رشته‌ای» پیش گرفتند. در قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم، نیاز بسیاری به امتزاج دو یا چند شاخه از علوم بشری، برای بررسی و حل مسائل پیچیده پدید آمد که منجر به پیدایش «علوم بین رشته‌ای» شد و از علوم مختلف در قالب‌های به اصطلاح سیستماتیک برای حل مسائل پیچیده بهره گرفته شد. نگرش سیستمی به مسائل و پدیده‌ها و همین‌طور «نظریه عمومی سیستم‌ها» می‌توان به این تحولات و گرایش‌ها نسبت داد. تفکر سیستمی، برخلاف برخی از جنبش‌های فکری که در یک رشته علمی و در محدوده معینی نشو و نما کرده‌اند، در خارج از محدوده یک علم معین متولد شد، و در محیطی «میان رشته‌ای» رشد کرد. از آن‌جا که این شیوه تفکر، به طور کلی با مجموعه‌هایی متنسکل از اجزا سروکار دارد، نه با خود اجزا، ضرورتاً از مرزهای سنتی علوم خاص فراتر رفته و عمومیت یافته است. البته تفکر سیستمی در تضاد با تفکر تحلیلی «تجزیه مدار» نیست. در واقع، این دو روش مکمل یکدیگرند، نه جایگزین هم. از این رو، هگنر، گروهی از صاحب‌نظران عنوان می‌کنند که پیدایش نظریه عمومی سیستم‌ها محصول عمر انسان منجمد است که مراحل تکامل خود را از دوران‌های قبل از میلاد شروع کرده است. نظریه عمومی سیستم‌ها مراحل و دوران‌هایی را سپری کرده است: ۱- منطق ارسطویی، ۲- منطق تجربی ۳- منطق سیستمی، ۴- درازنای تاریخ تفکر سیستمی، دوران منطق ارسطویی ثبت شده است، که این تفکر، ترکیب کاملی از منطق قراط و افلاطون را به دست می‌دهد. در این مرحله باید از کتاب «جمهوری» افلاطون یاد کرد، و سپس «استدلال قیاسی ارسطو» را به‌عنوان نمونه‌هایی از تفکر سیستمی شاهد مثال آورد.

۲- دوران منطق تجربی: این نحله فکری با کار «فرانسسیس بیکن» در اوایل قرن ۱۶ و با تکیه بر روش علمی مبتنی بر مشاهده، تجربه و استقراء بنا شد و با افرادی چون دکارت، هگل، کانت، میل و اسپینوزا، مسیر خود را ادامه داد و منجر به پیدایش تفکر سیستمی شد. ۳- دوران منطق سیستمی: با پیدایش جنبش «مطالعات میان رشته‌ای» آغاز شد. و آن هنگامی بود که دانشمندان دریافته‌اند پیشتر پدیده‌های مورد نظر آنان از ویژگی‌هایی مشترک و نظام‌مند برخوردار است. پیچیدگی روزافزون مسائل جهان و طرح مسائل جدید از یک طرف و عدم کفایت مدل‌های ارسطویی و تجربی از جمله عواملی بود که باعث به وجود آمدن سیستم‌ها شد. و متفکرانی چون «وایت هد» را به این نتیجه رسانید که سرمایه فکری بشری که از قرن هفدهم به بعد فراهم شده بود، روبه اتمام است و باید منابع و افکار و بینش‌های جدیدی کشف شوند.

نگرش سیستمی را به زبان ساده و در یک نگاه موجز می‌توان یک راه مطمئن برای تفکری مصون از عوجاج و ابهامات احساسی به شمار آورد و کامل‌ترین روش برای تجزیه و تحلیل و نقد محسوب می‌شود. انسان‌هایی که پیشرفت را نه با خیالات خودمحورانه و نگرش سیستمی من در آوردی و افکار گنگ؛ که پیشرفت را با سرعت، چابکی و نگرش سیستمی عالمانه به رسمیت می‌شناسند، رو به تزاید هستند. انسان نو، محصول روشنگری رسانه‌ها و افزایش آگاهی‌هایی است که در کمند هیچ مدیریت نابالغ و عاری از ذهن سیستماتیک محدود نمی‌شود، به حاشیه هم رانده نمی‌شود.

سخنگوی شورا خطاب به اصلاح طلبان:

هر ۱۰ نفرتان را حریفم

▶ پر تنش ترین روز شورای چهارم پس از انتقاد از ستاد شورایی‌ها به درگیری شدید لفظی بین چند عضو شورا منجر شد

عکس: سعید غلام‌سختی / شروید

دلواپس هستید ما حتی دلواپس هم نیستیم زیرا ما به پیشرفت و آینده نظام مانند آفتابی روشن اعتقاد داریم. بحث شورایی‌ها از نظر روانی و اجتماعی به صلاح شورای شهر تهران نیست.» پس از این جملات رضا تقی‌پور، سخنگوی شورا به حرف‌های دوستی اعتراضی کرد و گفت: «این‌ها (اصلاح‌طلبان) می‌خواهند همه چیز را دوباره از اول شروع کنند.» اما دوستی با نگاهی به چمران با خونسردی گفت: «باز هم دوسونان عصبانی شده‌اند!» بعد از این جمله بود که تقی‌پور در حالی که از شدت عصبانیت روی صندلی شورابند نمی‌شد از جایش برخاست و با بیان این که این آقا شورا را به بازی گرفته است، به چمران اعتراض کرد که چرا به دوستی اجازه می‌دهد بدون اجازه صحبت کند. تقی‌پور حین عصبانیت در همان حال که از جایش برخاسته و ایستاده بود، با فریاد می‌گفت: «وقتی جرت و پرت می‌گویی باید عصبانی شوندم، می‌باحث از یکدیگر جداست. اگر لات‌بازی در بیارید، ۱۰ تایی شما (اصلاح طلبان) را حریف هستم.» پس از این جملات بود که تعدادی از اعضای اصولگرای شورا از جمله کاشانی و رضانزاده از روی صندلی‌هایشان بلند شدند و به سمت تقی‌پور رفتند و او را اکشان کشان به گوشه‌ای کشاندند تا درگیری‌ها از این بیشتر نشود و آرامش به جلسه باز گردد. چمران در ادامه جلسه پس از این درگیری نسبتاً شدیداً چمران نداد سایر اعضا تذکر بدست‌خورد حرف زدند. چمران خلاف روال همیشگی اش در اداره جلسات پر تنش در ادوار گذشته شورا که اغلب خودش عصبی می‌شد، دیروز وارد جلسه شد. شورا را با خونسردی و سعه صدر اداره کرد. جلسه شورای شهر تهران پس از کشمکش نسبتاً طولانی دیروز که حدود ده دقیقه‌ای ادامه داشت، روال همیشگی اش را در پیش برد و وارد دستور جلسات شد. اعضای شورا ساعت به ما وقت دهید تا در صحن شورا در خصوص آنچه انجام شده، به افکار عمومی توضیح دهیم. تاکنون به اعضای اصولگرای شورا صحبت کرده و گفت: «ما صبوری می‌کنیم و سختی نمی‌گوییم اگر شما

دلواپس هستید ما حتی دلواپس هم نیستیم زیرا ما به پیشرفت و آینده نظام مانند آفتابی روشن اعتقاد داریم. بحث شورایی‌ها از نظر روانی و اجتماعی به صلاح شورای شهر تهران نیست.» پس از این جملات رضا تقی‌پور، سخنگوی شورا به حرف‌های دوستی اعتراضی کرد و گفت: «این‌ها (اصلاح‌طلبان) می‌خواهند همه چیز را دوباره از اول شروع کنند.» اما دوستی با نگاهی به چمران با خونسردی گفت: «باز هم دوسونان عصبانی شده‌اند!» بعد از این جمله بود که تقی‌پور در حالی که از شدت عصبانیت روی صندلی شورابند نمی‌شد از جایش برخاست و با بیان این که این آقا شورا را به بازی گرفته است، به چمران اعتراض کرد که چرا به دوستی اجازه می‌دهد بدون اجازه صحبت کند. تقی‌پور حین عصبانیت در همان حال که از جایش برخاسته و ایستاده بود، با فریاد می‌گفت: «وقتی جرت و پرت می‌گویی باید عصبانی شوندم، می‌باحث از یکدیگر جداست. اگر لات‌بازی در بیارید، ۱۰ تایی شما (اصلاح طلبان) را حریف هستم.» پس از این جملات بود که تعدادی از اعضای اصولگرای شورا از جمله کاشانی و رضانزاده از روی صندلی‌هایشان بلند شدند و به سمت تقی‌پور رفتند و او را اکشان کشان به گوشه‌ای کشاندند تا درگیری‌ها از این بیشتر نشود و آرامش به جلسه باز گردد. چمران در ادامه جلسه پس از این درگیری نسبتاً شدیداً چمران نداد سایر اعضا تذکر بدست‌خورد حرف زدند. چمران خلاف روال همیشگی اش در اداره جلسات پر تنش در ادوار گذشته شورا که اغلب خودش عصبی می‌شد، دیروز وارد جلسه شد. شورا را با خونسردی و سعه صدر اداره کرد. جلسه شورای شهر تهران پس از کشمکش نسبتاً طولانی دیروز که حدود ده دقیقه‌ای ادامه داشت، روال همیشگی اش را در پیش برد و وارد دستور جلسات شد. اعضای شورا ساعت به ما وقت دهید تا در صحن شورا در خصوص آنچه انجام شده، به افکار عمومی توضیح دهیم. تاکنون به اعضای اصولگرای شورا صحبت کرده و گفت: «ما صبوری می‌کنیم و سختی نمی‌گوییم اگر شما

رئیس کمیسیون محیط‌زیست و خدمات شهری اعلام کرد: هشدار نسبت به تهدید حریم شهر تهران

رئیس کمیسیون سلامت، محیط‌زیست و خدمات شهری شورای شهر تهران از تغییر کاربری در ناحیه ۶ منطقه ۱۸ شهرداری تهران انتقاد کرد و گفت این اقدام مصوبه شورایی شورای و معماری است. حافظی گفت: دیوان عدالت اداری با ابطال مصوبه شورایی معماری و شهرسازی منجر به ساخت ساز و تغییر کاربری شده است و حریم و فضای سبز شهر تهران مورد تعرض قرار گرفته است. او با اشاره به این که روی سخن امروز ما وزیر کشور و استانداردی تهران است، تصریح کرد: حریم و فضای شهر تهران یکپارچه است و تمام مشکلات موجود ام از وضع الودگی هوا، کمبود آب، بیکاری، کودکان کار و خیابان در این محدوده نیز یکپارچه است. مشکلات تهران از حریم آن جدا نیست از این رو بر نامه‌ریزی برای رفع این معضلات نیز باید یکپارچه صورت گیرد. حافظی با بیان این که وفق قانون، حفظ فضای سبز و حریم شهر بر عهده شهرداری است، گفت: بر اساس تأکید رهبری حریم شهر نیز مشکلاتی در این منطقه هستیم چرا که دادستان شهر قدس به فرمانداری همه الزامی است. رئیس کمیسیون سلامت شورای شهر با بیان این که بر اساس پیش‌بینی‌های انجام‌شده در سال ۲۰۱۴، ۲۰ درصد جمعیت شهری تنها در ۶ مساحت کشور مستقر می‌شوند که این مسأله با بخشی‌نگری حل نمی‌شود. وی افزود: حریم تهران کم‌رندسبز یاخت است و در حال حاضر شهر تهران ۱۵ کیلومتر ۱۵ بزرگ‌تر فتح، شهرک دانشور با ۲۶۴۶ هکتار و ۱۰ هزار نفر جمعیت وجود دارد که بر اساس طرح جامع سال ۸۶ به‌عنوان حریم شهر تهران مشخص شد و بعد از مدتی جزو محدوده شهر تهران و در ناحیه ۶ منطقه ۱۸ قرار گرفت که کاربری کشاورزی داشت اما با توجه به مصوبه سال ۸۸ هیأت‌دولت، مبنی بر تبدیل شهر قدس به شهرستان قدس، در حال حاضر شاهد بروز مشکلاتی در این منطقه هستیم چرا که دادستان شهر قدس فرمانداری به استناد این مصوبه، نسبت به حضور شهرداری منطقه ۱۸ در این منطقه طرح دعای کرده و حاصل این دعوا را به مجوزهای ساخت‌وساز توسط بخشداری شهرستان قدس است که اگر این حافظی با بیان این که روز گذشته ۱۵ نفر از پرسنل شهرداری منطقه ۱۸ به علت تردد در این منطقه بازداشت شده و با قرار وثیقه آزاد شدند، گفت: باید استانداردی وزارت کشور به این موضوع ورود کنند و اجازه دهند که مرتضی کرد دومی ایجاد شود.

خبر

جانشین اداره کل منابع انسانی ستاد کل نیروهای مسلح:

مدت سربازی افزایش نمی‌یابد

ایرنا | جانشین اداره منابع انسانی ستاد کل نیروهای مسلح با تأکید بر این که مدت زمان سربازی افزایش نمی‌یابد، گفت: نخبگان و افرادی که دارای مدرک کارشناسی ارشد به بالا هستند، می‌توانند به جای سربازی، طرح تحقیقاتی انجام دهند. سردار موسی کمالی افزود: یکی از مشکلات ما، مشمولان غایب هستند، از این رو مقرراتی وضع کردیم تا این مشکل رفع شود. او ادامه داد: علاوه بر این اگر مشمولان مناهل تا پایان شهریور سال جاری خود را معرفی کنند، به ازای هر فرزند سه ماه کسر خدمت می‌گیرند. سردار کمالی افزود: بر اساس مقرراتی که مجلس شورای اسلامی سال گذشته تصویب کرد، جوانانی که بیش از هشت‌سال غیبت دارند، می‌توانند با پرداخت وجه از خدمت سربازی معاف شوند. او با بیان این که حدود یک‌میلیون و ۵۰۰ هزار مشمول غایب در کشور وجود دارند، گفت: پیش‌بینی ما این بود که حدود ۱۵ تا ۲۰ درصد از مشمولان غایب از این طرح استقبال کنند. جانشین اداره منابع انسانی ستاد کل نیروهای مسلح افزود: در نام‌نویسی اولیه حدود ۲۸۸ هزار نفر که حدود ۱۹ درصد از مشمولان غایب را شامل می‌شوند، در این طرح نام‌نویسی کرده‌اند که از این تعداد حدود ۲۲۷ هزار نفر - یعنی چیزی حدود ۱۵ درصد کل مشمولان - واجد شرایط استفاده از طرح هستند. سردار کمالی گفت: پیش‌بینی ما این است که در دور دوم نام‌نویسی، ۸ تا ۱۰ درصد دیگر از مشمولان غایب برای استفاده از این طرح متقاضی شوند. او گفت: طرح جریمه مشمولان غایب تا پایان سال ۹۴ ادامه دارد و بعد از آن خود به خود منقطف می‌شود، مگر این که مجلس دوباره طرح را تصویب کند. جانشین اداره منابع انسانی ستاد کل نیروهای مسلح تأکید کرد: بر اساس قانون، امکان پرداخت جریمه مشمولان به صورت اقساطی وجود ندارد، مگر این که مجلس متمم یا اصلاحیه برای این قانون به تصویب برساند.

سردار کمالی در بخش دیگری از صحبت‌های خود با بیان این که ستاد کل برنامه‌ای برای افزایش مدت زمان خدمت سربازی ندارد، گفت: در بررسی که در اوایل سال ۹۳ انجام دادیم به این نتیجه رسیدیم که مدت سربازی را بر اساس قانون به ۲۴ ماه رسانیم، اما این تصمیم منتهی شد. او با بیان این که مدت خدمت سربازی بر اساس نیاز نیروهای مسلح و تعداد مشمولان اعزامی مشخص می‌شود، افزود: یکی از دلایلی که این تصمیم منتهی شد، استقبال چشمگیر مشمولان برای اعزام در سال ۹۳ بود.

او در رابطه با خدمت نظام وظیفه نخبگان افزود: نخبگان می‌توانند با انجام یک طرح تحقیقاتی، دوره خدمت خود را امسیری کنند.

جانشین اداره منابع انسانی ستاد کل نیروهای مسلح ادامه داد: معمولاً تحقیق یا پروژه این افراد ۱۹ ماه از مدت خدمت احتساب می‌شود و این افراد باید ۲۵ روز تا ۲ ماه دوره آموزشی طی کنند. سردار کمالی افزود: مشمولان کارشناسی ارشد و بالاتر نیز در صورت انجام پروژه در زمینه دفاعی امنیتی ۲ تا ۱۹ ماه از خدمت آنها در قالب پروژه

جدول شماره ۵۶۸

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱														
۲														
۳														
۴														
۵														
۶														
۷														
۸														
۹														
۱۰														
۱۱														
۱۲														
۱۳														
۱۴														
۱۵														

حل جدول شماره ۵۶۷

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۲	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۳	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۴	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۵	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۶	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۷	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۸	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۹	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۰	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۲	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۳	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۴	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۱۵	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱

افقی

- ۱- بردگان جنگجوی باستانی - هادی الکتربسته
- ۲- جامه صاف‌کین - سفارش پیش از مرگ - معتبرترین جایزه علمی جهان
- ۳- نوار محافظ دور بدنه چیزی - هجوم - پایتخت فلزی اروپا - توع
- ۴- کم‌خردو نادان - درد کهنه و دیرپا - وصله ناپیدا
- ۵- مستمری - مردنی - تیم فوتبالی در فرانسه
- ۶- دسته‌هاون - سوغات یزد - حق‌الشرب
- ۷- پشت سر - خطاب بی ادبانه - از شهرهای استان مرکزی
- ۸- نور اندک - ماه سوم از دوازده برج فلکی - سمت راست - واحدبازی والیبال
- ۹- ایالتی در آمریکا و نوعی خوراک - تکرار حرفی - تیریه‌ششین
- ۱۰- دربه‌در - حمام بخار - دروازه سابق آرسنال و تیم‌های انگلیس
- ۱۱- هیچ‌کس را یاری ا توقف آن نیست - ضرر - به کار بستن قانون
- ۱۲- شیشه از مایشگاه - پسر گیو در شاهنامه - مالیات زمین
- ۱۳- دریا - قدرت و توانایی - دودل - حرف موصولی
- ۱۴- رفت و آمد - گلخن حمام - بت مورد علاقه قریش
- ۱۵- کیسه چرمی - تشکر

عمودی

- ۱- رخشوی - پنجمین مثنوی از مثنوی‌های هفت اوزنگ جامی
- ۲- پارچه کهنه - همراه خاک آنداز - کبوتر صحرایی
- ۳- آب در لغت محلی - پسرش از دانشمندان و حکمای نامی ایران بود - علم اثبات اصول و عقاید دینی و دفاع از آنها - علامت بیماری
- ۴- گودال و سوراخ - پشت - علامت مفعولی
- ۵- روزانه - خوش قامت - وجود داشتن
- ۶- واحد شمارش درخت - برج کج ایتالیا - فراوان
- ۷- گمراهی - صدای مار - یکی از مولکول‌های تشکیل دهنده آب
- ۸- پوستین و جبه - قابله - پول چین - بالای

نامنی ساز هم‌کرز تجارت جهانی تأیید شد

سخنگوی کمیسیون شهرسازی و معماری شورای شهر تهران، از نامه سازمان نظام مهندسی در خصوص تأییدن بودن پروژه فردوسی خبر داد. محمد مهدی تندگویان در یکصد و چهارمین جلسه علنی شورای شهر تهران، گفت: از شهرداری این‌بار مرکز تشکری می‌کنم چرا که یکی از پروژه‌های مثبت شهری بین شهرداری، شورا و سازمان نظام مهندسی بوده است. سازمان نظام مهندسی هفته گذشته طی نامه‌ای ناایمن بودن این پروژه را تأیید کرد که باید اقدامات لازم برای ایمن‌سازی آن صورت گیرد.

تغییر کاربری پارک در منطقه ۱

عضو شورای اسلامی شهر تهران گفت: در منطقه یک فضای عمومی و سبز برای دیوان عدالت اداری تغییر کاربری داده شده و در آن جا ساختمان‌هایی در حال ساخت است. ابوالفضل قناعتی در تذکری گفت: در منطقه ۱ شهرداری در خیابان اندرزگو خیابان چیدر فضایی با کاربری عمومی و فضای سبزی وجود دارد که هم اکنون بلوک‌بندی برای ساخت‌وساز در آن فضا ایجاد شده است. به گفته او دومین بلوک آن در ۱۲ طبقه در حال اتمام است که با مذاکرات صورت گرفته با شهردار آن منطقه عنوان شده این ملک را ی دیوان عدالت اداری را دارد.

اعضا تذکری می‌دهند و بعد می‌خواهند

در بخشی از جلسه علنی امروز شورای شهر، مختاباد، ضمن تذکر به شهرداری تهران گفت: باید به تذکرات و سوالات اعضای شورای شهر سریع تر پاسخ داده شود. عبدالجسین مختاباد، رئیس کمیته هنری شورای شهر گفت: تذکره به شهرداری است که چرا پاسخ تذکرات اعضای شورای شهر را به موقع نمی‌دهد. حتماً شهرداری با خود می‌گوید اعضای شورای شهر یک چیزی می‌گویند و بعد می‌خواهند بنابراین انتظار می‌رود گروهی تشکیل شود که تذکرات و سوالات را از شهرداری تهران پیگیری کند. او گفت: در بعضی مواقع نیز سوالات و تذکرات اعضای شورای شهر فراموش می‌شود و شهرداری نیز پاسخ آنها را در با یگانگی می‌گذارد. در سه هفته گذشته عنوان کردم مدیریت بحران در صحن علنی شورای شهر اقدامات صورت گرفته در تهران را تشریح کرد ولی هنوز هیچ‌تفاتی نیفتاده است و این موارد باید پیگیری شود.